

Blended learning

som støtte for skriftligt svage studerende på videregående uddannelser

Af Helle Delfs, Jakob Matthiesen og Steen Søndergaard

Som optakt til Videncenter for it og lærings, CVU Storkøbenhavns engagement i Nationalt Videncenter for læring, hvor vi i København er tovholdere på projektet ” Blended learning som støtte for skriftligt svage studerende på videregående uddannelser”, har vi afholdt et pilotprojekt af samme navn i efteråret 2006 og foråret 2007. Denne artikel er en præsentation af erfaringerne fra dette pilotprojekt.

Pilotprojektet er afholdt på Højvangseminariet, hvor man har et forberedelsesår til pædagoguddannelsen for flygtninge og indvandre, i dagligtale FIF. På det aktuelle hold er der 24 studerende, der taler over 10 forskellige modersmål. På holdet er der både såkaldt første-, anden- og tredjegerations indvandre samt flygtninge. Anden- og tredjegerations indvandrere har dansk skolebaggrund, og derudover typisk hgx, hf-fag eller lignende overbygning, men de har oftest et mangelfuldt dansk- især har de tit problemer med skriftsproget. Den øvrige del af holdet har enten uddannelse hjemmefra eller har gået i gymnasiet.

Mange af de studerende på FIF føler sig presset i forhold til tid, fordi de er kvinder der i mere eller mindre grad har ansvar for børn og husholdning ved siden af studiet. Samtidig føler mange af dem også et tidspres, fordi de typisk ikke er helt unge og derfor mener de bør blive færdige med en uddannelse hurtigst muligt. Mange studerende oplever et økonomisk pres, da det er dyrt at være studerende når man har familie, og mange oplever det pres at skulle bevise over for deres omgivelser, at de er i stand til og at det nytter at tage en uddannelse. På holdene er der også de ret unge, der ikke oplever de ovennævnte pres, men mange af dem har ikke haft de bedste erfaringer med deres tidligere møde med det danske uddannelsessystem.

Blandt de studerende på FIF er der både studerende der kan kategoriseres som skriftligt svage studerende fordi deres erfaring med det danske sprog indtil videre i det væsentligste har været mundtlig, og som ikke har de store problemer med at kommunikere skriftligt på deres modersmål og studerende der både har vanskeligheder med at skrive på dansk og på deres modersmål.

Som udgangspunkt ved en del af de studerende på FIF, at de har brug for at gøre noget ekstra ud af deres skriftlige arbejde, men de har umiddelbart ikke tiden. Derfor søgte vi et fleksibelt læringsrum, hvor det var muligt at indgå i undervisnings- og læringsprocesser der er asynkrone i forhold til tid og rum.

De studerende på FIF har generelt et lavere kendskab til og brug af it end nye studerende på pædagoguddannelsen generelt. De fleste af de kvindelige studerende på FIF kommer fra familier hvor man har en PC i hjemmet, men mange af dem har aldrig prøvet at bruge den før de er begyndt på studiet.

For at blive optaget på FIF skal alle ansøgere gennemføre en skriftlig prøve, hvor de skal lave et referat af og kommentere en artikel. Som en del af arbejdet med de studerendes for forståelse af de elektroniske medier bestod den skriftlige prøve for dette aktuelle hold af en artikel, der handlede om børn og computer.

Besvarelserne viste de studerendes meget forskellige forhold til mediet. Der var besvarelser, der var nuanceret som fx "børn kan bruge computeren til at blive klogere, men man skal ikke sidde der hel dagen, de skal også ud og lege", til mere unuancerede holdninger til mediet som fx "børn bliver tykke og dumme og lytter ikke til deres forældre længere".

Informationssøgning

Kort efter starten på studiet blev de studerende introduceret brugen af it. De fik en traditionel undervisning i benyttelse af seminariets it systemer, herunder Moodle der er den læringsplatform der bruges på Højvangseminariet, og i brugen af Word, der er det tekstbehandlings program der benyttes på seminariet. Da de fleste af de studerende på FIF som ovenfor beskrevet ikke er gængse it brugere, og da søgning på internettet er blevet en almindelig anvendt metode at finde informationer på, afholdt vi et kursus i informationssøgning på internettet.

Dette kursus havde følgende indhold:

- Søgestrategi
- Søgmaskiner
- Websteder
- Kildekritik på nettet
- Kildehenvisninger og copyright

Formålet med punktet søgestrategi var at lære de studerende at være så præcise som muligt i deres søgninger. De blev introduceret til hvordan man i søgningen arbejder med at finde nøgleord, synonymer, alternative stavemåder og forkortelser. Vi arbejdede endvidere med hvordan man kan anvendeskimning af bøger og artikler til at finde disse søgeord. Da nettet er spækket med informationer af meget varieret kvalitet, blev de studerende trænet i, hvor vigtigt det er før en søgning at gøre sig klart om der fx søges på bestemt person, der ved noget om emnet eller søges der efter artikler og bøger om emnet, søges der præcis information eller brede beskrivelser og søges der dækkende information på internettet, altså selve teksten og ikke bare henvisninger til trykte tekster.

De studerende blev også undervist i hvor på internettet de kan søge, og de blev introduceret til forskellige søgemaskiner, emneindeks og leksika. I denne introduktion blev det gennemgået hvad de enkelte søgemaskiner er bedst til, og begrebet som katalog-, robot- og portalsøgemaskiner blev introduceret. De studerende prøvede så at søge på forskellige søgemaskiner med det samme søgeord. Under præsentationen af de forskellige leksika blev vægtningen af indholdet og den politiske / holdningsmæssige grundtanke med det enkelte websted diskuteret.

Der ud over blev de studerende præsenteret for andre websteder med relevans for pædagoguddannelsen, og de studerende fik udleveret en af os redigeret og kvalitetsvurderet liste over websteder.

Der er i visse kredse stor kritik af at studerende bruger internettet til at søge information, da de der finder informationen tilfældigt, og meget af den ikke er valideret. Dreyfus mener at søgning på internettet giver problemer med at klassifikationen bliver transformeret til differentiering, omhyggelig selektion bliver transformeret til adgang til alt og permanente samlinger bliver transformeret til dynamiske samlinger.

”Når information organiseres ved hjælp af hyperlink, som det sker på internettet, er relationen mellem en klasse og dens elementer ikke længere det organiserende princip.” Dreyfus 2001, side23

Han påpeger hvordan en indholdsbaseeret, semantisk strukturering af informationerne ved overgangen til en hyperlink baseeret søgning transformeres til en formel, syntaktisk strukturering hvor indhold og betydning ikke spiller nogen rolle.

Selv om vi ikke helt deler Dreyfus’ skepsis i forhold til internettet har vi i vores arbejde med internetsøgning søgt at tage højde for kritikken ved at lægge stor vægt på undervisning i kildekritik. Vi har derfor vist de studerende hvordan man hver gang man finder en tekst på internettet, skal stille sig følgende spørgsmål:

- Hvem er afsenderen?
- Afsenderens formål med teksten?
- Kan udsagnene i teksten kontrolleres, er der belæg fx litteraturliste, links?
- Findes kildehenvisninger?
- Aktualitet i teksten?
- Overvej om hvilke forskellige typer af materialer du har adgang til, fx adskil videnskabelige artikler fra ikke-videnskabelige artikler mv!

Det har i tilrettelæggelsen af arbejdet med søgning på internettet lagt vægt på at søgeprocessen kan foregå ved at man prøver først for at samle erfaringer, og derefter lægger en plan for sin søgning. For så endelig at reflektere over hvordan man er kommet til de fundne materialer samt kvaliteten af de fundne materialer.

Vi har pointeret at internettet er en fantastisk udtømmelig kilde til materialer, men at brugen af internettet til søgning af materialer til opgaver på en videregående uddannelse kræver at den studerende hele tiden forholder sig kritisk til mediet.

Endelig har vi kombineret undervisningen i internetsøgning med undervisning i brugen af mindmap, hvor de studerende blev introduceret til, hvordan man kan kombinere brugen af mindmap i forhold til at arbejde med problemformulering og i forhold til søgningen af materialer. Det blev vist hvordan man først kan afgrænse et emne ved at lave en mindmap, og derefter også kan lave en mindmap over sin internetsøgning. Derefter ligger man de to mindmap over hinanden, hvorved man kombinerer overblikket over de interesser man har med de muligheder der er for at finde brugbare materialer.

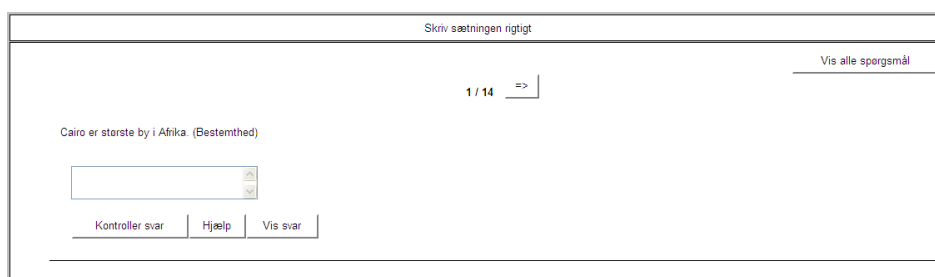
I undervisningen har vi set hvordan de studerende er blevet bedre til at finde kvalificerede materialer på internettet. De fulgte anvisningerne i de forskellige øvelser og blev hurtigt bedre til at finde kvalificerede materialer eller henvisninger til disse. På nuværende tidspunkt har vi endnu ikke set hvilken betydning undervisningen har haft for de studerendes videre uddannelse. Der har altså endnu ikke været mulighed for at undersøge om de studerende bringer deres erfaringer og viden om internetsøgning med sig videre i uddannelsen.

Hot Potatoes

Det har været vores ønske med denne del af projektet at opnå erfaringer med at arbejde med en afgrænset del af de studerendes skrivefærdighed – nemlig den grammatiske del af sproget. Målet var at udvikle og

afprøve værktøjer til at øge de studerendes kompetencer i forhold til dansk grammatik. Disse værktøjer skulle både kunne bruges i samspil med klasseundervisning, men også individuelt og uden at den studerende behøvede at befinde sig på seminarieret.

Ved hjælp af det interaktive læringsprogram "Hot Potatoes" har vi arbejdet med grammatikundervisning, hvor underviseren indsætter fejlbehæftede sætninger, fra de studerendes tidligere opgaver og projekter, i programmet. De studerende skulle så finde og rette fejlen, ud fra en kort beskrivelse af fejlens art. Under den fejlbehæftede sætning er der en boks, hvor den studerende skal skrive den rigtige sætning. Ved at bruge sætninger fra opgaver eller projekter, som de studerende lige har skrevet, sikrer vi, at de brugte eksempler er kontekst-identificerede og derved mere meningsfulde.

Programmet giver med det samme respons på om besvarelsen er korrekt, den studerende kan få vejledning undervejs udarbejdet af underviseren og den studerende kan få vist det korrekte svar.

Det er vores erfaring at studerende der har særligt brug for at træne grammatiske kompetencer, vil få glæde af at udnytte programmer af denne type, da de kan afvikles uden en underviser nødvendigvis er til stede. På denne måde kan de studerende arbejde individuelt med dette program i den tid de har brug for.

Målet med denne type opgaver er at den studerende skal trænes i selv at identificere sine sproglige fejltyper. Når den studerende læser en sætning og samtidig er klar over, at der i sætningen er en sproglig fejl, aktiverer den studerende en form for sproglig-grammatisk opmærksomhed, som den studerende skal vænnes til at bruge i de sammenhænge det er relevant fx når der læses korrektur på opgaver eller projekter der skal afleveres i forbindelse med studiet.

Hvis den studerende altid har denne opmærksomhed koblet til, kan det give problemer i form af at manglende mod til at udtrykke sig skriftligt eller i at det at producere et stykke skriftligt arbejde bliver en usandsynlig langsommelig proces. Det betyder at den bevidst sproglig-grammatisk bevidsthed også skal kunne kobles fra, så den ikke spærrer for den mere umiddelbare og intuitive kommunikation. Eller endnu bedre: den skal automatiseres. Derved menes at den beherskes så godt, at det ikke er nødvendigt at bruge tid og kræfter på at overveje om det, man siger eller skriver, nu også er grammatisk korrekt.

For at nå så langt er det imidlertid nødvendigt at den studerende arbejder med de grammatiske problemstillinger i et tempo der er passende for den enkelte. Derved er et tids- og stedafhængigt interaktivt læringsværktøj en god mulighed, fordi den studerende ikke føler sig presset til at give et svar hurtigere end vedkommende er klar til og heller ikke behøver at blive forsinket af et tempo, der er for langsomt. Progressionen og tempoet bliver således tilpasset den enkelte studerendes behov, hvilket er en stor fordel, da FIF studerende typisk er meget differentierede med hensyn til dansksprogligt niveau.

Erfaringerne med at afprøve denne form for undervisning, har vist at formen lægger op til en særlig form for læring. Det er en færdighedsorienteret læring, hvor der umiddelbart gives entydige tilbagemeldinger. Man får straks at vide om man har skrevet sætningen rigtigt eller ej. Derefter gives der mulighed for at rette sætningen indtil man når det grammatisk set korrekte resultat. De fleste studerende blev motiverede af dette, og der gik sport i at skrive den korrekte sætning.

Vi har afprøvet Hot Potatoes både med og uden underviserens tilstedeværelse, og vi har lært hvor vigtigt det er at opgaverne er selvforklarende og logisk opbyggede når de studerende arbejder med systemet hjemme fra. Det er ikke altid lykkedes, men her hjælper det, når de studerende er blevet præsenteret for opgaven på seminariet, for så derefter selv at skulle arbejde videre med dem på et senere tidspunkt.

Set fra underviserens synsvinkel har Hot Potatoes vist sig at være en meget nemt og fleksibelt system at arbejde med. I dette pilotprojekt har vi afprøvet en lille del af programmets muligheder. Man kan fx bruge Hot Potatoes til at konstruere kryds og tværs med, og man kan indsætte lydclip

I fremtiden ville det være oplagt at arbejde videre med denne form for undervisning ved at undersøge hvilke andre muligheder der er for at arbejde med fleksible, interaktive læringsredskaber. En del af udfordringen består i at bruge disse læringsformer uden at forfalde til et læringssyn, som man i andre sammenhænge anser for at være forældet. Spørgsmålet er, hvordan man kan arbejde med disse læringsformer i en dialogisk, kommunikation sammenhæng således at det ikke kun bruges til at arbejde med rent instrumentel læring.

Dagbogsskrivning

Det har også været vores ønske at opnå erfaringer med at arbejde med den kommunikative del af de studerendes skrivefærdigheder. Målet var at udvikle og afprøve platforme til at arbejde med især formuleringsevnen, og til dette valgte vi at benytte konferencerum hvor de studerende skulle skrive logbog i forberedelseskursets 6 ugers praktikperiode. Det var frivilligt for de studerende at deltage, og ni havde meldt sig til forsøget.

Vi spurgte de studerende hvorfor de meldte sig til projektet, og alle svarede at det var for at blive bedre til at skrive dansk. Flere studerende svarede endvidere at de også meldte sig af sociale årsager, så de kunne høre hvordan de andre havde det i deres praktik, og for at holde kontakt mens de væk fra hinanden. Endelig svarede en enkelt studerende, at det også var for at lære at bruge platformen, og for at blive bedre til at skrive på computer.

Opgaven til de studerende lød på at skrive logbog i løbet af praktikken med indtryk, undren og refleksioner over dagligdagen i institutionen samt at kommentere hinandens indlæg i konferencen. De studerende blev

inddelt i to grupper med henholdsvis seks og tre studerende i grupperne, efter eget ønske. De enkelte deltagere kunne se de øvrige gruppemedlemmers logbøger, og de studerende forpligtede sig på jævnligt at kommentere indlæg fra de andre studerende i samme gruppe. Underviserne aftalte at skrive i de studerendes logbøger enkelte gange i perioden.

	<p>22.II ved Regina Lytkjey - torsdag, 22 november 2007, 15:59</p>
	<p>Så er jeg efter den første dag 😊 Kan godt sige at det var meget hyggeligt. Gruppen er ikke stor-13 børn, 2 pædagoger og medhjælper.</p> <p>Selvfølgelig, børn prøver at tage chance til at lave det som de ikke må til hverdag...men det var sjovt.</p> <p>De er meget åbne og meget nysgerrige af nye mennesker 😊</p> <p>Hvad mere? Bleer er ikke så frygtelige mere 😊</p> <p>Hvad med jer? Håber, I fik også rigtigt god først dag 😊</p> <p style="text-align: right;"> Svar</p>
	<p>Re: 22.II ved Terminia Oleq - lørdag, 24 november 2007, 11:17</p>
	<p>Hej Regina</p> <p>det er jeg glad for at høre at du er ikke så frygtelige mere til at skifte ble.</p> <p>det havde jeg faktisk kommentær med en fra min praktikplace om din frygteligelse og hun sad at du skal nok klar og det har du åbenbart gjort.</p> <p>til lykke</p> <p style="text-align: right;">Vis forgænger Del Svar</p>
	<p>Ang: Re: 22.II ved Regina Lytkjey - lørdag, 24 november 2007, 17:26</p>
	<p>Tak 😊</p> <p style="text-align: right;">Vis forgænger Del Svar</p>

De første indlæg i konferencen var meget korte og skrevet i et tydeligt Chat-sprog. Efterfølgende fortalte de studerende, at det blev lettere at skrive i løbet af perioden, fordi de ikke skulle tænke så meget over hvad de skrev, og at ordene hen ad vejen kom lettere til dem. Det er almindeligt kendt, at det at skrive hver dag gør en bedre til at formulere sig, og vi har i årevis forsøgt at få de studerende til at skrive logbog, tænkeskrivning, hurtigskrivning, skriv løs 5 min. og lign, men det har kun været meget få studerende der har taget sig tid til det.

I dette forløb var der studerende, der skrev flere gange om ugen. Her beskrev de deres dag og enkelte studerende formåede at udvikle deres indlæg fra at være beskrivelse til refleksion over pædagogisk praksis.

Der var studerende der både skrev dagbog og kommenterede andres, mens andre studerende aldrig kom i gang med deres egen logbog, men de kommenterede andres indlæg hvilket blev en indgang til at fortælle om og debattere egen hverdag. Disse studerende skrev kortere indlæg og kom aldrig til refleksionsniveauet.

Seks uger er kort tid, og vi var på forhånd tvivlende over for, om de studerende ville forbedre deres skriftsprog, ikke mindst i betragtning af, at de studerende forventeligt ikke ville skrive hver dag. Det har vist sig at for de fleste studerende der medvirkede i forløbet, har det haft en positiv effekt.

Erfaringer fra et tidligere logbogsprojekt på flere merithold på pædagoguddannelsen viser at det er de dårligste skrivere der skriver mindst, og at de ikke overholdt de krav der var stillet om at skulle skrive logbog i øvelsespraktikken. Til gengæld var de aktive med at lægge link ud til de deres medstuderende, og de loggede på uden at skrive¹. På FIF fik vi ikke helt den samme erfaring. Det var ikke de studerende vi vurderede som dårligste skrivere der skrev mindst, men det de skrev, var kommentarer til andres indlæg, frem for at skrive indlæg selv.

Et par dage før praktikken bliver de studerende introduceret til Moodle², der er en freeware undervisningsplatform. Vi har erfaret at det er vigtigt at introduktionen ikke bliver for kort, kommer til at ligge for tæt på praktikken og at de studerende skal have mulighed for at øve sig. Teknikken skal være enkel, og det skal være let at finde rundt i de forskellige rum. Det skal være let at forstå at bruge programmet, og programmet skal fungere hver gang.

Det er vores anbefaling at jo sværere skrive vanskeligheder de studerende har, jo vigtigere er det at underviseren jævnligt viser sig aktivt i konferencen.

Scribo

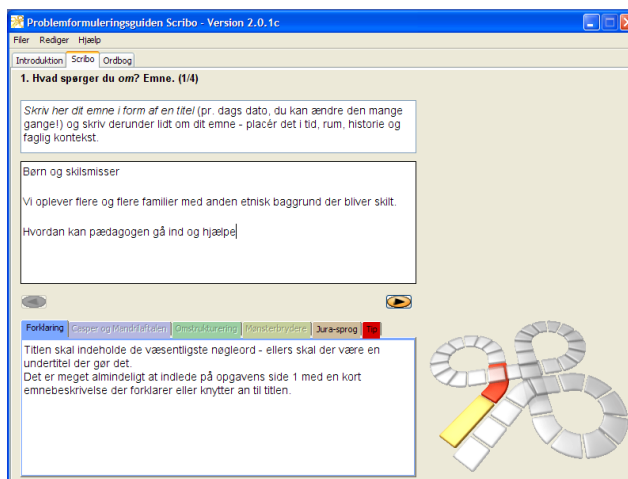
Ved større skriftlige opgaver er det en god ide at få et nogenlunde omrids af problemformuleringen så tidligt som muligt. Imidlertid er der ikke sjældent store kvaler forbundet med at udarbejde problemformuleringen. Scribo³ er egentligt kun et program der stiller 40 spørgsmål, som tilsammen udgør de væsentligste dele af en problemformulering, kombineret med 40 indtastningsfelter hvor man kan besvare disse spørgsmål. Man svarer på ét spørgsmål ad gangen, og man kan umiddelbart kun se det svar man er i gang med at skrive, men man kan springe frem og tilbage mellem de enkelte spørgsmål.

Spørgsmålene i Scribo er lavet på sådan en måde at man kommer hele vejen omkring problemstillingen, og der er undervejs en uddybende vejledning til hvert af spørgsmålene og Scribo indeholder både en introduktion hvor der gives en grundig forklaring på hvordan man benytter programmet bedst, og en ordbog der gennemgår en række ord der kan have betydning for opgaveskrivning.

¹ Dette kaldes i it-didaktiske kredse for lurking, som på trods af lav aktivitet (Gynter 2005, side ??) giver god mulighed for læring.

² Du kan læse mere om Moodle på: <http://www.moodle.dk/>

³ Du kan læse mere om Scribo på hjemmesiden: <http://www.scribo.dk>

En sidegevinst ved Scribo er at strukturen med de konkrete spørgsmål og de små indtastningsfelter kan overvinde eventuelle skriveblokeringer. Det synes lettere at svare på spørgsmålene end at skulle opbygge problemformuleringen på det blanke papir. Man bliver på sin vis "snydt" til at komme i gang med skriveprocessen.

Vores erfaringer med Scribo er alle positive, og specielt studerende eller grupper der har haft svært ved at komme i gang med at skrive på deres opgave eller projekt har alle fået hjælp, og er kommet godt i gang med opgaven, efter de har sat sig til at besvare spørgsmålene i Scribo.

WIKI

Et af de forholdsvis nye redskaber på internettet er muligheden for at arbejde med WIKI, bedst kendt fra gratis leksikonet Wikipedia. En WIKI er et fælles dokument flere kan arbejde i efterfølgende, og som ligger på internettet.

En WIKI kan bruges på mange måder i forhold til arbejdet med at støtte skriftligt svage studerende på videregående uddannelser. Hvis vejledningstimerne er til det, kan man benytte en WIKI til at lave processkrivning sammen med en studerende, hvor underviseren og den studerende skiftevis arbejder på at udvikle en tekst. Fx kan underviseren skrive en tekst med nogle fejl, som den studerende skal finde og rette. Så kan den studerende skrive videre på teksten, og underviseren kan så finde og rette de eventuelle fejl.

En anden og mere ressourcekrævende for at arbejde med WIKI på, er at benytte den til støtte den studerende til at lære den form for skriftsprog at kende, som der benyttes på en videregående uddannelse.

Lene Storgaard Brok skriver om hvordan de studerende på diplomuddannelserne møder et skriftsprog der er væsensforskelligt for hvad de har mødt tidligere i deres uddannelse og deres arbejdsliv, og om hvordan det er meget svært for de studerende at skrive sig ind i den kontekst uddannelsesproget er. Forstår man skriftlighed som interpersonelt afhængigt, kan man forstå den sammenhæng, man skriver ind i, og man kan forstå de koder der er gældende i den konkrete kontekst.

Hun opfordrer til at undervisere og studerende taler sammen om, hvordan man kan skrive tekster i de konkrete uddannelseskontekster, man befinder sig i.

"Skriftligheden er ofte en skjult del af undervisningen, noget de studerende skal gøre fordi man gennem opgaveskrivningen kan se om de studerende forstår den uddannelse de er i. Men uddannelsesforvalterne har også et ansvar for at tydeliggøre konteksten, og det kan man gøre ved at sætte opgaveskrivning til diskussion i klasserummet." Brok 2007

Dette prøver vi at råde bod på i undervisningen, og i vores pilotprojekt har vi forsøgt med at give de studerende et spørgsmål og starten på det efterfølgende svar, hvor svaret er formuleret på den måde vi ønsker de studerende skal skrive på. Den studerende skal så efterfølgende skrive svaret færdigt i den samme sprogtone som vi har starter besvarelsen på.

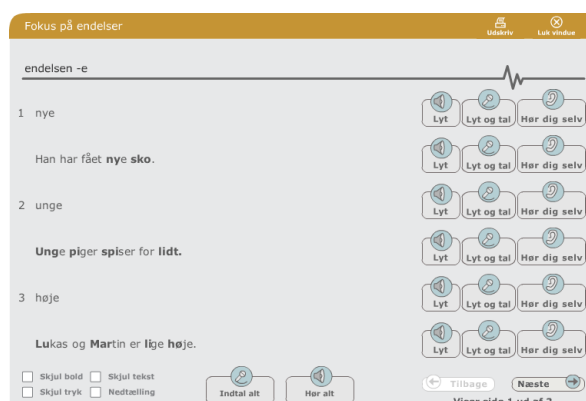
Denne måde at arbejde med WIKI på er stadig kun på forsøgsstadiet, så vi ved endnu ikke om det er en hjælp på den måde at den studerende lettere får skrevet sig ind i uddannelseskonteksten.

Afprøvning af eksterne webbaserede elæringsmaterialer

Som tidligere beskrevet havde pilotprojektet blandt andet til formål at afprøve forskellige eksterne webbaserede elæringsmaterialer. Samtidigt ønskede at afprøve muligheden for arbejde mere fleksibelt med udtaleundervisningen på FIF end det var muligt med udelukkende klassebaseret undervisning.

Det kan være en fordel for den studerende at arbejde i enerum med udtaleundervisning og dermed udnytte tiden mere optimalt end det er muligt ved klasseundervisning.

I perioden afprøvede vi det web-baserede materiale Dansk.nu⁴ der var frit tilgængeligt i en prøveversion. Materialet bestod af øvelser, hvor de studerende havde mulighed for at imitere indtalte sætninger og lyde og korrigere deres egen udtale.

Udtaleundervisningen blev dermed en kombination af konventionel klasseundervisning og web-baseret arbejde, hvor den enkelte studerendes individuelle behov kunne imødekommes. Også i forbindelse med udtaletræningen erfarede vi at de studerende havde god gavn af denne kombination af disse undervisningsformer, og i forhold til FIF erfarede vi at det er en god ide at veksle mellem undervisning i øget skriftlighed og træning i udtalen.

⁴Dansk.nu er et e-læringsunivers udviklet specielt til e-læring i dansk som andetsprog og kan findes på <http://www.dansk.nu/>

Afslutning

Vi har erfaret at mange af de studerende var yderst positive over for ideen om at de kunne få tilbudt en netbaseret støtte til at arbejde med deres skriveproblematikker. Vi har erfaret at de studerende er aktive i arbejdet med mediet så længe at det foregår i et struktureret læringsrum, og som et led i den almindelige undervisning. Men vi har samtidigt erfaret at så snart undervisningen foregår i en kontekst der ligger uden for den almindelige undervisning, og så snart de studerende er i gang med anden undervisning der ikke inddrager denne form for blended learning, så falder aktiviteten drastisk.

Vi har i dette pilotprojekt afprøvet forskellige redskaber til støtte for de studerende. De fleste er fundet brugbare, men vi har samtidigt fået ideer til at udvikle redskaberne, hvilket vi er begyndt at arbejde på. Samtidig har det været vores erfaring med introduktionen til læringsplatformene, at det er en væsentlig faktor at de studerende tror på læringsmulighederne i de tilbud, de præsenteres for. Derfor er tydelighed omkring hvordan, hvornår og hvor læringen foregår, også i denne sammenhæng vigtig for de studerendes udbytte.

Resultaterne i dette pilotprojekt danner udgangspunkt for et nyt projekt på Hørvangseminariet med samme navn og indhold. Dette nye projekt vil føre til at der udarbejdes "good practice" modeller og at der udarbejdes forslag til undervisningsmaterialer i forbindelse med at benytte blended learning til støtte for skriftligt svage studerende på videregående uddannelser, specielt med udgangspunkt i studerende med et andet modersmål end dansk.

Litteraturlister

Brok, Lene Storgaard; Skriftlighed og voksenlæring - interpersonelle relationer i spil; i) Endnu ikke udgivet bog med arbejdstitlen "En moderne voksendidaktik" redigeret af Henrik Rander. Bogen forventes at udkomme medio 2007

Christensen, Lars & Steen Søndergaard; Planlægning af netbaseret undervisning - udkast til en helhedsorienteret didaktisk model; i) Endnu ikke udgivet bog med arbejdstitlen "En moderne voksendidaktik" redigeret af Henrik Rander. Bogen forventes at udkomme medio 2007

Dreyfus, Hubert L; Livet på nettet; Hans Reitzels Forlag; København 2001

Gynter; Karsten; Blended learning – it og læring i et teoretisk og praktisk perspektiv; Unge pædagoger; København 2005

Hansen, Lone K, Tine W Jensen og Iben B Madsen; Udvikling af digitale undervisningsmaterialer med fokus på de studerendes roller; i) Georgsen, Marianne & Jens Bennedsen (red); Fleksibel læring og undervisning – erfaringer, konsekvenser og muligheder med ict; Aalborg Universitetsforlag; Ålborg 2004